

PRINCIPES
HOLLANDIAE
ET ZELANDIAE,
DOMINI FRISIÆ:

Auctore Michaële Vosnero.

CUM genuinis ipsorum iconibus, à Theodorico Aquitania ad Iacobam Bauariae diuersorum quondam pictorum opera, ad viuum sedulo depictis: Nunc autem primum ex vetustissimis parietibus, in Carmelo obsessæ urbis Harlemi, per præsidiarios direpto, industria Guilielmi Thybauti repertis, ac sincerè unà cum reliquorum Principum figuris, ad instar probatissimorum exemplarum delineatis.

Philippus Galle. excud.

Cum priuilegio Regis.

1578

ANTVERPIÆ
Excudebat Christophorus Plantinus
Philippo Gallæo.

M. D. LXXVIII.

RENATI DVNII
EPIGRAMMA.

*Quo Batavi primum Comites sint orbe profecti,
Ora, togas, thalamos, tempora, gesta, rogos;
Hac brevis haud obscura tamen, spectanda tabella
Exhibet: haud Batava scilicet auris opus.
Patria multa tibi debet mi docte Michaël,
Quòd longo priscos ordine discet heros.*

CLARISSIMO VIRO³

D. ARNOLDO ZASBOVT,
DOMINO IN SPALANDT, ARCANI CONSILII
INVICTISS'. D. PHILIPPI II. CATHOLICI
HISPANIARVM REGIS PRÆSIDI VIGILANTISS'.
I. MICHAEL VOSMERVS S.

Maxime secreti Præses ZASBOVTE Senatus,
Quem clarum stirps nostra tulit, decus altius effert,
Si qua salutiferis Venus est ARNOLDE Camœnis,
Accipe, sed placidus: labor hic te Præsede fretus
Forsan abortivum Musarum, forsan alumnium
Spectandum dubio prodet, statuétue teatro.
Mœnia qui priscis dicta ANTONINA frequentans,
Hic uti surrepta soletur funera matris,
Infaustum patriæ meditando pressit amorem.
Dum (genus inuisum) miles, dum civicus ensis,
Nec patriam Cognate fidem nec iura verentur.
Scilicet imperij melioris surget origo.
Et decimi census & ferrea scita peribunt.
Fluxa fides hominum, nullo contenta magistro.
Si quis erit, quem fallit adhuc, quæ patriæ tellus
Plus septingentis confessa probavit ab annis,
Incertum decurrit iter, quia tramitis expers
Cacutit, nigrâque mori sub nocte laborat.
Audiet hæc saltem meliori sidere natus.

Ultraiectum
intelligit, ad
veteris Rhe-
ni alveum,
quondam
Antonina
dictum.

Periphrasis
temporis.

CAROLVS has terras, hæc conscia flumina CALVVS
HOLLANDI, BATAVIQ. soli largitus & uni

Didericus
Aquitaniæ,
Sigiberti
ducis Aquitaniæ
filius

minor, ob egregia facinora artisque bellicæ peritiam, Comitatu Hollandiæ donatus à Carolo Caluo imperatore, anno humanæ salutis sexagesimo tertio supra octingentesimum, à quo tempore ad inaugurationem Catholici Regis Philippi anno 1549. supputantur anni sexcenti, sex & octoginta.

A 2

D I D E.

4

DIDERICO, ut COMITI seruirent, tradidit olim.
*Asscripsit VALACHROS frater LUDOVICVS, ab illo
 Hares heredi patrio successit honore.*

Valachri, i.
 Zelandi, à
 Ludouico
 Rege, Ca-
 roli Calui
 fratre.

De Helyo
 & Fleuo, vi-
 de Plinium.

*Non ego finitima referam confinia terra,
 Aut HELII dites portus, gemina ostia FLEVI,
 Seu varios casus BATTI, quibus actus in oras
 Flauentis RHENI glacialis limite MOSÆ*

Bataui, vt
 ait Tacitus,
 Cathorum
 quondã po-
 pulus, & in
 eas sedes do-
 mestica fedi-
 tione tranf-
 gressus duce
 Batto, vnde
 nomen for-
 rita est insu-
 la. Seditio-
 nis ansam
 flumen gi-
 gnendo sale-
 fecundum
 præbuisse
 ferunt.

*Delegit requiem sociis, BATAVAM Q. vocauit
 Nomine de proprio gentem, ritumque locumque.
 Seditio postquam patrius de sedibus ansam
 Fecerat erroris populo, quibus aquoreum sal
 Querere CATHIACIS fuit ultima cura sub undis.*

*Tentavi quandoque eadem verbisque solutis
 Narravi BATAVOS COMITES, sed nescius illos
 Tanto vate cani: BARLANDI pagina postquam
 Est manibus versata meis, damnata cadebant*

*in cineres mea scripta mihi, pœnasque luebam
 Ipse meas, donec reuocatis fonte Camœnis,
 Omnia quæ filo cantâram gesta soluto
 In metrum sprete cogebam nuper ab arte.*

Argumen-
 tum.

*Scilicet ut vitas, ortus, obit usque notarem,
 Temporâque, aut vitæ spatium, tedâsque, rogôsque.*

Quilibet ut plana valeat ratione tueri

Scopus.

*REGIS opes, Comitumq; suum, Dominumq; PHILIPPVM:
 Cuius ab auspiciis sancta, te Præsides, leges
 Aurea quæ spondent renouatis secula terris,
 Incipiunt iusta paulatim currere meta:
 Interea, generisque iubar, columenque Batavum,
 Sospes aue, longumque vale: iuuet ista tueri.*

A D

A D L E C T O R E M.

QVanta hominum variis sedet inconstantia rebus
Assiduis tot regna docent successibus aucta,
Auspiciis tentata bonis, vi, legibus, atque
Consilio stabilita, opibus florentia, demum
In nihilum conuersa. Vetus memorabile nomen
Assyriæ Babylonis erat, licet indole multa
Quæsitum, longè maiore minantibus astris
Desidia euersum. Medorum sceptrum tyrannus
Flexit Achæmenius: Persas Pellæa iuuentus:
Et Pandionias fudit Lacedæmon Athenas.
Clarâque cum populis ceciderunt mœnia Thebes,
Æmula Romanis Carthago. redemerat urbem
Roma suam pretio, Stilico quam prodidit, inde
Nunc captiua Getis, nunc fœdo concidit igne.
Usqueadè nihil in terris quod nesciat æui
Ferre vicem. Quondam Phœnicum Cadmus ab oris
Exul, Bœotum posuit sua mœnia terris:
Massiliam Delphi: Byrsam Sidonia Dido:
Antenor patria profugus, sub collibus urbem
Euganeis statuit Pataui: Dux Troïus Albam.
Battauiam Battus, Cattorum finibus actus,
Et Batauodurum turritam condidit urbem.
Hæ Batauæ fauces terræ, & primordia gentis,
Qui propter gelidi sinuosa volumina Rheni
Innumeras struxere casas, castella, domosque,
Oppida cum vicis, celsis cum mœnibus arces,
Quorum reliquias, ruderumque videmus acervos,
Præcipuè infandam Cattorum nominis urbem,
Non procul Oceano, Ledæ nec longiùs vrbe.
Nondum Leda fuit, Ledæ magalia tantùm.
Hic populus patrias, suetasque redibat ad artes,

6

Eque falo mira arte falem condebat in vsus.
Libera gens dudum : Romanis sponte fauebat,
Namque fidem faciunt Romana palatia passim,
Atque Pharus Caij Caligæ super ostia Rheni:
Innumeræque arces fociaë, nullisq̃ue tributis
Cattigena attritus, Romanis sponte fauebat,
Sponte rebellabat, dum libertate periret
Aurea libertas, variis quæ prodita bellis,
Indomitosq̃ue Dacas, aut Norica damna timebat:
Omnibus exemplo mortalibus: infima quæque
Aspirant sublimè decus, cùm celsa residunt.
Donec Liligerûm genus alto à sanguine Regum,
Patre Sigisberto, Theodoricus integra terræ,
Induperatoris generoso munere Calui,
Iura capit, roseumq̃ue gerens insigne leonem
Aurato in clypeo, transcribit lilia Francis
Regibus, & solitum Batauis inducit honorem.
Nempe toga, belloq̃ue potens, in vtrumque paratus,
Perpetuum natis regnum, soboliq̃ue reliquit.
Sic placitum Superis, sic magnus Rector Olympi
Annuit, & stabilem ventura in tempora sedem
Attribuit Regi, patrimonî in secula fortem.

M O N O.

MONOSTICHA DE ORDINE
ET TEMPORE IMPERII SIN-
GVLORVM PRINCIPVM.

1. Theodoricus Aquitanix.	<i>Per quatuor decadas Primus dat iura Batauis.</i>	40
2. Theodoricus secundus.	<i>Hic septendecimum finit moderamine lustrum.</i>	85
3. Arnoldus Hollandix.	<i>Quinta sed Arnoldum Phrisiis malè prodidit æstas.</i>	5
4. Theodoricus tertius.	<i>Ter trédecim, septémque hiemes Theodoricus exit.</i>	46
5. Theodoricus quartus.	<i>Æstas nona diem supremum infecit ab arcu.</i>	9
6. Florentius primus.	<i>Hebdomadas Florus geminas amisit in umbra.</i>	14
7. Gertrudis, vidua Florentij.	<i>Vnum Gertrudis sedit viduata Decembrem.</i>	1
8. Robertus Phriso.	<i>Octauo retinet sub Consule frena Robertus.</i>	8
9. Gothiphæradus Lotharingix.	<i>Temporis & mediúm vi Gothiphæradus obibat.</i>	4
10. Theodoricus quintus.	<i>Hebdomadem decadi quintus Theodoricus addit:</i>	17
11. Florentius Obelus.	<i>Ac ter septenis decadem Florentius annis.</i>	31
12. Theodoricus sextus.	<i>Octo lustra regit Sextus, superosque relinquit.</i>	40
13. Florentius tertius.	<i>Térque nouem messes & Florus tertius implet.</i>	27
14. Theodoricus septimus.	<i>Tertia post decimam te Septime finiit æstas.</i>	13
15. Ada, Theod. septimi filia.	<i>Ada semel tantùm bifrontem vidit Ianum.</i>	1
16. Guilielmus primus.	<i>Prime nouemdecies Guilielme potiris habenis.</i>	19
17. Florentius quartus.	<i>Zelotypus Florum bis sexto sustulit anno.</i>	12
18. Guilielmus II. Rom. Rex.	<i>Cæsar olympiacas quatuor, sed cæsus, habebat.</i>	20
19. Florentius quintus.	<i>Lustráq. post septem fossus, sex Quinte Nouembres.</i>	41
20. Ioannes Hollandix.	<i>Per quatuor messes Batauis regnabat Ianus.</i>	4
21. Ioannes Hannonix.	<i>Alter olympiadem claudit non degener Hanno.</i>	5
22. Guilielmus Bonus.	<i>Trigintáque duos fasces Bonus inde gerebat.</i>	32
23. Guilielmus quartus.	<i>Nona necem Quarto in Phrisia prædixit hirundo.</i>	9
24. Margarita Ludouici vxor.	<i>Margarita tibi gliscit noua factio lustró.</i>	5
25. Guilielmus quintus.	<i>Autumnis septem sedit, rapitúrque phrenesi.</i>	7
26. Adelbertus Bauariæ.	<i>Alberto post lustra nouem non defuit annus.</i>	46
27. Guilielmus sextus.	<i>Tertia post decimam Guilielmum sustulit æstas.</i>	13
28. Ioannes Bauariæ.	<i>Sexta Leodinum nec pasta ciconia tollit.</i>	6
29. Iacoba Bauariæ.	<i>Femina per decadem terris iactatur, & alto.</i>	10
30. Philippus Burgund. Bonus.	<i>Post decades ternas quatuor Bonus addit aristas.</i>	34
31. Carolus Audax.	<i>Carolus hebdomadem trieteride finit in armis.</i>	10
32. Maria Charlesia.	<i>Præcipitatur equo quinta Charlesia messe.</i>	5
33. Maximilianus Austrius.	<i>Maximus hebdomadem quinis coniungit aristis.</i>	12
34. Philippus Austrius.	<i>Tantundem proles festina morte Philippus.</i>	12
35. D. Carolus Augustus.	<i>Carolus autumnis tredecim sex lustra coëgit.</i>	43
36. D. Philippus Catholicus.	<i>Seriùs, aut nunquam terris discede Philippe.</i>	

8 HOLLANDIÆ ET ZELANDIÆ
DOMINVS FRISIÆ.

Theodoricus Aquitaniæ.

Comitatus
Hollandiæ
à Carolo
Caluo Im-
peratore.

Comitatus
insulæ Zelã-
diæ (quam
Valachriam
nominam⁹)
à Ludouico
Caroli Cal-
ui fratre.

Præfuit Hol-
landiæ annis
40. Vxor
Theod. Ge-
na, seu Gun-
na, filia Pu-
pini mino-
ris, Regis
Italiæ.

Fûdatio mo-
nasterij Eg-
mundensis.

Theodor. se-
pultus Eg-
mundæ.

Theodoric.
oriundus à
Troianis.

Prima BATAVORVM, & VALACHRÆ *dotalia gentis*

Sceptra COMES gessi, CALVVS ut illa dedit.

CAROLVS HOLLANDÆ, FRISIÆ *Q. insignia terræ,*

ZELANDÆ *asscripsit mox LVDOVICVS opes.*

Seditione tamen solio turbatus, amica

INDVPERATORIS *restituerebar opes.*

NORICVS & DANVS *veriti mea sceptra per annos*

Quadraginta: vxor regia GENA fuit.

Hinc ubi vestales EGMVNDI in valle sacrarum,

Condor humo, TROIÆ dinumerandus avis.

COMITVM I.

9

Theodoricus Aquitanicus

B

IO HOLLANDIÆ ET ZELANDIÆ

Theodoricus, *sen* Didericus secundus.

*Ille ego, qui BATAVVM solij successor, & haeres,
Bis FRISIÆ vici per fera bella duces.*

*A Equarant illi chari monumenta parentis,
Virginibusque sacris templa dicata, solo.*

Monasteriū
Egmondēse
restauratum,
virūq. insti-
tuti D. Bene-
dicti traditū.

*Templa, pater fragili ligno qua fecerat antè,
Saxea restituo, dans habitanda viris.*

De FRANCISCIADIS legitur mihi virgo puellis

Hyla Theo-
dorici vxor,
filia Ludoui-
ci regis Frā-
cia.
Theodoricus
sepultus Eg-
mondæ.

HYLA, ferens clarum Regibus orta genus.

Vix septendecimum iusto moderamine lustrum

Expleram, patris cum teger ad tumultum.

Menda est in Barlando, vbi habetur, hunc Theodoricum obiisse anno suæ gubernationis octoagesimo octavo, cum annales, quos sequimur, asserant, desiisse viuere anno humanæ salutis 988. patèrque obierit anno 903. Ex quibus non plures quàm quinque & octoaginta anni colligi possunt.

COMITVM II.

II

2 Theodorius Secundus

B 2

12 HOLLANDIÆ ET ZELANDIÆ

Arnoldus Primus.

*Sic ARNOLDVS eram, quem Dardanus INDVPERATOR
LVTCHARIDIS nata prætulit esse virum.*

Lutcharis,
Theophanis
Byzantiæ
Imperatoris
filia, Arnoldo
nupsit.
Brederodij
à Zyphrido
oriundi.

DIDERICVM prius, hinc ZYPHRIDVM sustulit uxorem.

Vnde genus iactet gens BREDERODA suum.

Nil facit ad titulum minor hic, prior ille triumphet:

Vsurpare dolis iura aliena, nefas.

Regni fatales hostes, sceptrisq; rebelles

Subieci FRISIOS armipotente manu.

Arnoldus in
Frisia cæsus.

Non secus occubui (medio licet agmine casus)

Sedit annis
quinque.

Quàm Frisia prima victor olympiade.

COMITVM III.

13

3

Arnoldus Hollandie

B 3

14 HOLLANDIÆ ET ZELANDIÆ

Theodoricus Tertius.

*Vltor ut hostiles euerriculauerat agros,
Ad patris inferias qua iuuat ire uia.*

Bellum ad-
uersus Fri-
sios.
Bellum Tra-
iectense.
Peregrinatio
Comitis.

DIDERICVS FRISIÆ populos conculcat, & urbis
VLTRAIECTINÆ Præsulem, & arma capit.
Hinc SOLYMORVM emensus iter, regnòque superstes,

Vithildis
Ottonis Sa-
xonis filia,
Theodorici
vxor.
Sedit annis
quadraginta
& sex.

VITHILIDIS repetit, magnus honore, lares.
*Quadraginta annis & sex regnavit, habendus
Tertius ad nomen, quartus ad imperium.*

4

Theodoricus Tertius

Theodoricus Quartus.

Vixit cælebs
nouem annis
in publica
adminiftra-
tione.
Proditio
Dordraci.

Ter ternas sedi socia sine coniuge messes,

Quippe nihil vita calibe maius erat.

GERMANOS, orbis dominos, pepulisse DORETHO,

Est nostrum: cadis quod mihi causa fuit.

Theodori-
cus ex infi-
diis telo in
femore iectus.

Namque tibi per victos incautus erro, sagitta

Saucior, illa neci mixta venena tulit.

Sepelitur
Egmondæ.

Nomine cum proavis, patriq₃ simillimus, atra

Condor humo, cineri consociatus avum.

5. Theodoricus Quartus

C

Florentius Primus.

Gertrudis
 Hemi Saxo-
 nis ducis filia
 Florentio co-
 miti nupsit.
 Episcopus
 Leodienfis
 cæsus.
 Lambertus
 comes Loua-
 nienfis ca-
 ptus.
 Victus Archi-
 episcopus
 Colonienfis
 cū sociis Flo-
 rentiū à vi-
 ctoria fatiga-
 tum, ac iam
 dormiēdo se
 refocillātem
 sub umbra
 arboris, inspe-
 rato reditu
 obruncat.
 contigitque
 hæc clades in
 vico Hemer-
 tensi, ad con-
 fluentiam
 Mosæ &
 Valis.
 Imperavit
 annis 14.

*Prolis egens, postquam frater germane cadebas,
 Imperij heredem me facis esse tui.*

SAXONE nata meum conscendit virgo cubile
 GERTRUDIS, FLORO florida iuncta viro.

PRÆSVL, ut eductis EBVRONIBVS arma ciebat,
 Ceditur, & capitur GRVDIVS à BATAVIS.

Gentis AGRIPPINÆ, super hac dum sterno phalanges
 Bis victor, victo casus ab hoste cado.

Bis septena vagi matura volumina solis
 fura dabam, BATAVVM sextus ab imperio.

COMITVM VI.

C 2

Gertrudis Saxonïæ.

Prima Comes BATAVVM, primum qua sola per annum

Vidua præ-
fuit anno
vno.

Protendi vidua sceptrâ BATAVA manu:

Sed tenera metuens soboli, regnóque, secundas

In tedas libuit supposuisse fidem:

Qua FRISIVS solij moderetur frena ROBERTVS,

Coningis, & pueri qua tueatur opes.

Fata tamen properata vivo iunxere priori,

Illáque qua cunctos me tegit urna patres.

7. Gertrudis Saxonie

C 3

Robertus cognomento Friso.

HECTOREI socius decoris, quo CÆSARIS armis
Nemo mage ob patriam restitit egregius.

Vidua Flo-
rentij nupsit
Roberto.

Sedit annis
octo, tutoris
vices gerens.

Virtutis pretium thalamos, viduatâque REGE

Sceptra ferens, hiemes plus minus octo rego.

IDALIAM'Q. CYPRVM, SALAMINA'Q. littora victor

Innasi, reducis sub iuga FLANDER ijt.

Robertus
pulsus Hol-
landia, sepe-
litur Cassale.

Coniugium sine labe tori, dulcésque tuebar

Privignos fugiens: CASSALE condor humo.

COMITVM VIII.

8 Robertus Cognomento Frisius

Gothiphrædus Lotharingiæ,
cognomento Gibbus.

GOTHIPHRÆDVS ego, ULTRAIECTI PRÆSVLIS arte,

Qui BATAVVM præsi colla superba iugo.

Imperij monumenta mei sunt moenia DELPHI,

Et quas tui colui, non procul urbe, domos.

Tanta molis opus confeci quattuor annis,

Nec satis hoc, FRISONVM sapius arma tuli.

Sed freta, vel terras quid vincere profuit, orbis

Prolis, TRAIECTVM cum moribundus eo?

Gothiphræ-
dus conditor
opidi Del-
phensis, per
tyrannidem
quatuor an-
nis potitus
comitatu
Hollandiæ.
Frisones de-
vicit.
Tumulatur
in Traiecto
superiore,
Antuerpiæ
veruto luf-
fossus.

9 Gothipredus Lotharige Gibbus

D

Theodoricus Quintus.

Bellum ad-
uersus Epi-
scopum Vl-
traiecten-
sem.

Fortuna domitor cùm PRÆSVLIS agmina fudit,

Et repetit patrios iusta per arma lares:

Difficile est, inquit, nisi vi, vi parta tueri:

Enomet iniustas, quas male sorpsit, opes.

Bellum Fri-
sicum.
Vithilidis,
Frederici
Saxonie du-
cis filia.
Septendeci-
mo anno
post cadem
Godefridi
obit.

Hic FRISIÆ victor fatales proterit hostes,

VITHILIDIS'Q. viro claudit amica latus.

Sic tria lustra potens haves, geminúmque per annum,

Conditur ad patrios DIDERICVS cineres.

Sepelitur Egmundæ.

Barlandus scribit hunc Comitem præfuisse Hollandiæ annis quinque & viginti; quod verum erit, addito tempore, quo Robertus priuigui sui, necdum maturi gubernaculis, tutor ascitus, Rempub. summa integritate, continentiaq. regebat.

10

Theodoricus Quintus

D 2

Florentius Secundus, cognomento Pinguis.

Florentius
optimus
Princeps.

*Vndecimus Comitum FLORVS, qui diuite gaza
Vicit avos, miti qui pietate patres.*

Petronella
Lotharij Cæ-
saris soror,
auctor cœ-
nobij Rhe-
niburgi.

*Cuius & in thalamis generosi sanguinis uxor
PETRONELLA stetit, CÆSARIS una soror.*

Barlandus
habet sedisse
annis trigin-
ta duobus,
verum nuf-
quam inue-
nio.
Tumulatur
Egmondæ.

*Virginibus sacris Rheni uel ab arce quietam
Qua statuit sedem: nomen & arua dedit.*

Triginta, iunctis bis senis mensibus, annos

Sedit: amor BATAVŪM, florida spes VALACHRŪM.

Et FRISIÆ populos, damnata pace, rebelles

Pressit humo: capit hunc, qua tenet urna patrem.

II Florentius ^zCognom: Pinguis.

D 3

Theodoricus Sextus.

*Virgo PALATINO de principe nata, iugalem
DIDERICI lectum sancta subit SOPHIA.*

Frisij bis vno
die superati.

*Ille die victor FRISONVM bis terga cecidit,
Maluerant fratres signa, fidemque sequi.*

Obsidio VI-
traiecti.
Theodoricus
imperavit
annis qua-
draginta;
quibus ex-
pletis, tumu-
latur Eg-
mundæ.
Sophia Ot-
tonis Palati-
ni Comitis
filia, Theo-
dorici vxor,
obit in Pa-
lestina.

*V L T R A I E C T I N I S fixit tentoria fossis,
Sceptra gerens, decies dum quater annus abit.*

*E G M V N D Æ Q. solo post fata nouissima pressus,
Plangit I D V M Æ A M, coniugis orbis, humum.*

*Quarite quid signent hac spineaserta, SIONIS
Qua tulit urbe COMES: symbola Regis erant.*

12

Theodoricus Sextus

Florentius Tertius.

Filia Regis
Scotiæ nu-
psit Floren-
tio.

FLORVS *ego hanc duxi* SCOTORVM è REGIBVS ADAN,

Fecunda sobole est qua venerata virum.

Me COMITEM, ac DOMINVM, cedens *victoricibus armis,*

Frisij sub-
acti.

Terra potens FRISONVM *ferre coacta, tulit.*

Expeditio
in Palesti-
nos.

Oppida palmiferam frenavi subter IDVMEN,

Dum SOPHIÆ *tumulum per loca sancta peto.*

Septē & vi-
ginti annis
præfuit Hol-
landiæ.
Mortuus in
Antiochia.

Térque nouem autumnis BATAVṼM *qui regna tuebar,*

ANTIOCHṼM terris condor in ade PETRI.

13

Florentius Tertius

E

Theodoricus Septimus.

ALEIDIS
Theodoric
Cliviæ filia.
Theodori-
cus in Frisia
cum fratre
suo Guiliel-
mo fatis a-
trociter cõ-
fixit.
Theodoric⁹
cũ exercitu
Brabantiam
ingressus,
Busemdu-
cis vi cœpit:
postea à Bra-
bantis ca-
ptus.
Tredecim
annis sedit.

Pace bonus, belloque potens (cui nupsit ALEIDIS)

*DIDERICVS, FRISONVM, fratris & arma tulit,
Vicit victores FLANDROS, GELDRVM'Q. ferocem*

Exiit imperio, PRÆSVLIS egit equos.

Inde BRABANTORVM victor, Ducis arma, NEMVS'Q.

Cepit: captorum captus & ipse dolis.

Lustra duo coniuncta tribus COMITEM egerat annis,

Vir magnus bello, nunc neque bella timet.

14

Theodoricus Septimus

E 2

Ada Theodorici septimi filia.

ADA sequi proavum vestigia fortè laborans,
In placida BATAVVM pace tulisset opes:

Ada nupit
illustri viro
Comiti
Loffensi.

Sideris infasti nisi tedis coniuge iuncta,
Inuisum cunctis imposuisset onus.

Ergone crudeles superos, thalamumque iugalem
Damnabit moriens, dum celebratur HYMEN?

Sedit anno
vno.

Quin patrios cineres, praeventam morte puellam,
Credite disparili survipuisse iugo.

15 *Ada Theodorici Septimi Filia*

E 3

Guilielmus primus Theodorici
septimi frater.

Guilielmus,
Harlem-
fium opera,
Heliopolim
(quã vulgò
Damiatam
vocât) expu-
gnauit, hanc
Pelusium
nunc esse
contendunt.

*En GVILIELMVS hic est, serrata puppe per amnem
Aere catenatum qui violenter ijt.*

*HARLEMVM, duce quo, gladium per signa, crucémque
Appingit stellis: fecit ALEIDA virum.*

*Inde CALEDONIIS uxorem ducit ab ANGLIS:
Hæc sterili; foeto nupserat illa sinu.*

*Post placida RHENI quàm conditur arce, per annos
Vndeuginti sceptrâ BATAVA tulit.*

Alcidis Ot-
tonis Gelriæ
filia, & Ma-
ria Ethmûdi
ducis Lanca-
stræ, Gui-
lielmi con-
iuges.

Tumulatus
Rheniburgi
in Hollâdia,
prope Lei-
dam opidum,

post nouendecim annos exactos in publica administratione.

16

Guilielmus Primus.

Florentius Quartus.

Filia Florentij adeò numerosam prole vnico partu enixa est, vt numerum cū diebus anni æquauerit.

Florentius sedit annis duodecim, sepultus Rheniburgi. Claremontēsis Comes Florentium, omnis rei ignarum, ob zelotypiam obruncat. Machteldis cœnobij Loesdunēsis auctor.

Rychardis Florentij soror cœnobiū Cāpi Regij extra portas opidi Delphensis extruxit.

*Me patre nata, suas anni qua facta diebus
Aequauit soboles, parturuitque gregem.*

*Ast fatum crudele mihi ter quattuor annis
Amplius inuidit patris abesse rogo.*

*Quémque ferox MAVORS toties hostilibus armis
Eripuit, turpis Zelotypiæ necat.*

*Vxor MACHTELDIS, socio viduata cubili,
Vestalem procul haud condit ab arce domum.*

*Cœnobiūmque soror, Campi Regalis in horto,
RYCHARDIS DELPHI mœnibus obijciet.*

17

Florentius Quartus

F

Guilielmus Secundus, Romanorum Rex.

^a Nascitur
in opido Lei-
denſi Gui-
lielmus Rex
Romanorū.

^b Duxit Eli-
ſabethā du-
cis Brunſui-
cēſis filiam.

^c Margari-
ta Nigra ſu-
perata.

^d Guiliel-
mus conſti-
tuit conſi-
liū in Haga
Comitis, ad
quod Hol-
landi, Zelā-
diſque ſuas
cauſas defer-
rent.

^e Inſtaura-
tio Carreli
Harlemēſis,

ubi nunc genuinæ Principum Batauorum icones à Guilielmo Tybauto repertæ.

^f Præſuit Hollandiæ & Zelandiæ viginti annis: Latio ſeptem.

^g Guilielmus, Cæſar factus, in Friſia cæditur, nouem & viginti annis in publica adminiſtratione completis (vt ait Barlan-
dus) quod probari nequit, cū quadriennio ferè ante eam ætatem interierit. Sex tantū annos natus, cū trucidaretur
pater: ſex & viginti, cū ipſe occidit. Menda igitur eſt in Barlando, ubi Typographus nouem & viginti, pro, nondum
viginti, poſuit.

^a LEIDIS *orte*, COMES BATAVVM, ROMANA *gubernas*
Sceptra potens, ^b *coniunx dum parit* ELISABETH.

^c *Margarita tuis animum ſubmiſerat armis:*

^d *Structa paludatis curia ſtabat Hagis.*

^e *Te dominante Dea Carmeli conditur ades*
Harlemi, Heroum qua feret effigies.

^f HOLLANDÆ *telluris opes quo in pace tueris,*
Bis denus; LATIÆ ſeptimus annus erat.

^g *Hinc fera bella vocant: FRISIAE tu victor in agris*
Cæſus, ab inſleto corpore CAESAR abis.

18 Guilielmus Romanorū Rex.

F 2

Florentius Quintus.

a Frisij bello
petiti.

b Florentius

Comes, se-

nis cuiusdã

indicio, in-

uentum pa-

tris corpus

Middelbur-

gum in Ze-

landiam de-

portari cu-

rat, ubi & se-

pelit magni-

ficentissimè

in Præmon-

stratensium

fratrum cœ-

nobio.

c Beatrix

Guidonis

Dampetri

Comitis

Fládriz filia

datur Florẽ-

tio, hísque

nuptiis pax

contracta.

Vlturus patrios manes, gentisque tumultus,

Submittis FRISONVM castra, virósque ingo.

Hic patris inuentum (senis arte, operaque) cadauer

METELLOBURGVM mittis ad exequias.

Quid FLANDROS arcere paras? en FLORE ingalem

Arma^c BEATRICEM, non tibi bella ferunt.

Hæres SCOTORVM regni diadema sub hastas:

^dVenatum ueheris, præda sed ipse eras.

Te^e VELSENS enim bis deno vulnere (factum

Ob fucum uxori) percutit, & perimit.

^fTe fidi flere canes: HYPERIONA circli

Quadragenta unum, cum tumularis, agunt.

d Florentius venationi admodum deditus, intérque venandum plus viginti vulneribus confossus.

e Primo & quadragesimo gubernationis anno trucidatus, sepelitur Rheniburgi.

f Mirum quod de canibus venaticis híc tradunt annales, qui, dum caperetur herus, testes aderant, captum comitabantur in arcem Mudam. Auectum inde, atque in fuga à proditoribus, seu coniuratis trucidatum, mæsti custodiebant. Demum amicis corpus vngentibus, vt Alcmariam deferrent, in eandem nauem conscendebant, ab omni cibo & potu mordicus alieni, funus in templum elatum proni venerabantur, ibique assiduo desiderio sui domini (donec vi abstraherentur) ægrè vitam sustinebant.

19

Florentius Quintus.

F 3

Ioannes Hollandiæ.

IANE, CALEDONIIS *uxor deducta* BRITANNIS

ELISABETH, *nullo pignore mater erit.*

Consilij procerem, DELPHI *per tassa iuventus,*

Audebit celsa precipitare domo.

Tu patrios cineres, RHENI *super arce repostos,*

Ingrediens, quarta messe subibis humum.

Ante licet bellis, per multa pericula magnus,

Et FRISONVM *spolis victor onustus eris.*

Primus, cui nullus regno *subscribitur haeres,*

Auratique equitis nomine solus eges.

Elisabeth
Eduvardi
regis Anglię
filia.
Volpherus,
Dominus
Veranus, per
fenestram è
curia eiecit,
à seditiosa
plebe discer-
pirur.
Sepultus
Rheniburgi
quarto im-
perij anno.
Ioannes bis
rebellantes
Frisones ma-
gnis affecit
cladibus.

20

Joannes Hollandia

Ioannes Hannoniæ.

Ioanne primo absque successore defuncto, Comitatus Hollandiæ, & Zelandiæ ad Ioannem Hannoniæ (ex sorore Guilielmi secundi Romanorū Regis procreato) deuoluitur: qui sepelitur Valencænis, quinto suæ dominationis anno. Philippa Comitris Lutzenburgensis. Tres Comitris filij obsessæ Sirizæ suppetias ferunt.

Lustrum I ANE COMES BATAVO dum condis, in vrbe

VALENCÆNARVM conderis orbis humo.

Pulchra PHILIPPA tūro tres (belli fulmina) proles

Sustulit, hostiles quas timere manus.

His ducibus fretus contemnis CÆSARIS arma,

Atque BRABANTORVM colla proterua domas.

Hique SIRIZÆAM tribus obsidionibus urbem

Soluerunt: facti dux GVILIELMVS erat.

Elatos animis FLANDROS, regione BATAVA

Palantes, tota cum legione necas.

Guido Dampetrus cum sociis Sirizæam obsederat, incredibili classe instructus, verum tanta strage soluta obsidio est, vt victi, inermes penitus, ac nudi, ægrè domum cum ignominia peruenerint, qui à tanta clade (fatigatis magis, & defessis trucidando victoribus, quàm alio casu commotis, aut elusis) reliqui erant.

Flandrorum tota Hollandia cædes.

21

Ioannes Hannonia

G

Guilielmus tertius Hannoniæ,
cognomento Bonus.

Guilielmus
Valencænis
tumularur,
post trigesi-
mum secun-
dum guber-
nationis an-
num.
Ioanna Ca-
roli Valefij.

*Post quater octonos PHOEBI GVILIELME labores
In patrij cineris concipere loco.*

*IANNA VALESA tibi claro de stemmate nubit,
Redderis Heroum qua genitrice pater.*

*Mille equites, centúmque duces, comitúmque senatum,
Octo triumphales cogis inire dies.*

Guilielmus
cum rege
Franciæ ad-
uersus Flan-
dros & Bel-
locassios di-
micans, dum
pernici equo
hostium ca-
stra perrum-
pit, deturbatur, sed filij sui virtute & fortitudine restitutus, victoria potitur.

*Agmina PLEV MOSIṼM, vel equo reuolutus agebas,
Scandis item ac superas agmina PLEV MOSIṼM.*

*Sumis & iniusto iustas de indice pœnas,
Supposuit sterilem qui meliore bonem.*

In Prætozem Meridionalis Hollandiæ animaduersio, seu Baliuum, qui vaccam abduxerat alienam.

22 Guillelmus 3us Hanonie Cogn. Bone

G 2

Guilielmus quartus Hannoniæ.

Expedi-
tio in
Saracenos.

*Signa per extremos NUMIDARVM ducere fines
Qui potui victor, sum GVILIELMVS ego.*

Ioanna, Ioã-
nis tertij
Brabantie
ducis filia.

*IANNA, BRABANTORVM IANI ducis inclyta proles,
Heu sterili mecum stat sociata toro.*

Traiectes
oppugnauit,
quibus ve-
nia data sup-
plicibus, i-
deoq. annua
festa in pacis
memoriam
instituerunt,
quæ hodie
Magdalena
amburbia
vocantur.

*V L T R A I E C T I N A M victricia signa per urbem,
Et BATAVVM statui clara trophæa manu.*

*Annua adhuc celebrant amburbia MAGDALA ciues,
Supplicibus pax est, quo BATAVA ic̃ta die.*

*Tertius inde COMES, FRISIIS occisus in aruis,
BOLSVARDI nona messe subintro solum.*

Guilielmus

in Frisia periit, nono publicæ administrationis anno, sepultus primùm in cœnobio Floricampi, prope Bolsuart, vulgò Oudenclooster, postea translatus Valencanas. Huius caput post cædem abiectum, eò quòd hostium ducem propria manu interemisset.

23

Guilielmus^{4s} Hanoniae.

G 3

Margarita Ludouici Cæsaris vxor,
Guilielmi IIII. soror.

Guilielmo
quarto absq.
liberis defun-
cto, princi-
patu Hol-
landiæ &
Zelandiæ
Margaritæ
forori suæ
cedit, quæ
cum Ludo-
uico Cæsari
nupta erat,
Comitatum
ad stirpem
Bauarorum
deferebat.

Desit præ-
esse Hollan-
diæ quinto
anno.
Sepulta Va-
lencænis.

*Te reëtrice, nefas magnum, REGINA, BATAVVM
Inuadit terras, dum LVDOVICVS obit.*

Cum gnato quid bella geris, titulósque reposcis?

HOLLANDÆ, & VALACHRÆ nomina vendideras.

Conscia civilis pugna, dotalia regna,

Quásque foris poteras vincere, perdis opes.

Sed breue ius sceptri, vidit quod olympias una:

HOEXIA pars varia distrahet inde vice.

Margarita clauum tenente, Hollandia intestinis seditionibus agitari cœpit, vnde paulò post in exitiales factiones scinditur diuiditurque. Harum altera quæ ab Hamo (Vernacula lingua *Hoer* dicto) denominationem sumebat, Imperatricis suæ partes sequebatur. Altera, accito duce Bauariæ Guilielmo, huius Margaritæ filio, Comite de Oostervan, vicus multos, castella, domos. possessiones, ac prædia innumera contrariarum partium igne absumebat. Postea arces Polanen, & Binchorsti, eò quòd earum domini Hoexiis patrocinaabantur, euertebat. Metaphora nominum hinc sumpta videtur, quòd sicuti piscis Asellus pisciculos ceteros deglutiatur, nihilo minus etiam hamo capiatur: sic à parte altera, alterius exitium imminere, reciproca corruptione contendebant. Pars enim aduersa ab Asello pisce (vulgari idiomate atque Hollandica voce *Cabelaeus* significante) nomen scribebat.

24 Margarita. Imperatrix.

Guilielmus Bauariæ Quintus.

Cæsare prognatus, genitricem Marte cruento

Excipit: en matri quàm genuisse nocet!

Connubio felice tamen GVILIELMVS amata

MACHTELIDIS potitur, dum ratione viget.

Filius huic fato nullus, rapiturque phrenesi:

Dux CABELAVSIACÆ seditionis erat.

Autumnis septem rexit, dein carcere vinculus,

Vnde nigeno vere ligatus obit.

Qui prius hostiles TRAIECTI inuaserat agros,

Nunc VALENCÆNIS matris init tumulum.

Machtelidis
Henrici du-
cis Lancastræ
filia, Gui-
lielmi vxor.

Guilielmi
morbus, post
septimū gu-
bernationis
annum.

Cabelauso-
rum factio à
pisce dicta,
cui Guiliel-
mus præerat.

Guilielmus
in custodia
moritur, ef-
ferturq. Va-
lencænis.

25 *Guilielmus Bauarig Quintus*

H

Adelbertus Bauariæ, Guilielmi
quinti frater.

Margarita,
ducis Brygæ
in Polonia.

MARGARITA, BRYGÆ *de principe nata* POLONO,
ALBERTI *in thalamos prima vocata fuit.*

Margarita,
Adolphi du-
cis Cluiæ.

CLIVIA *successit vel eodem nomine coniunx,*
Coenobium, *atque urnam qua sibi struxit* HAGIS.

Eduxit in
Frisios.
Sex & qua-
draginta an-
nis fedit.

Ille *per insidam* FRISIAM *feliciter arma*
Raptans, *devicto sæpius hoste redit.*

Auxit sacer-
dotiis facel-
lum aulæ, in
HagaComi-
tis, ubi post
sepultus.

Lustra novem, *seditque annum, donisque sacellum*
fure sacerdoti quo duce crevit HAGIS.

Delphenses
oblessi, co-
rumq. muri
diruti.

GOTHIPHRÆDÆVM *domuit sua mœnia* DELPHVM,
Aulæ sacra nunc tumulatus humo.

26 Adalbertus Bavariae

H 2

Guilielmus Bauariæ sextus.

^aGuilielmus
superavit
Leodienses.

^bBis eduxit
in Gelros.

^cGuilielmus
patrij exer-
citus præfe-
ctus, necem
abauunculi
Guilhelmi
Quarti vin-
dicaturus, cū
patre in Fri-
siam traiecit,
indeq. effo-
sum corpus
Valencænas
deportauit.
Præcipua hæc
victoria per
Delphenies
acquisita,
ideoque iis
Privilegia
ciuica resti-
ta, mœniaq.
restaurata.

^a*Victor ab infestis EBVRONIBVS abstulit arma,*

^b*Sensit ut ultricem GELRIA pressa manum.*

Conseruit duris FRISIÆ cum gentibus arma

(^c Nempe abauunculus his poscitur inferis.)

Vicit, & ereptum DELPHORVM robore corpus,

in VALENCÆNIS, patre iubente, locat.

^d*LILIGERI soboles primo sociata cubili,*

Prole carens, subita morte reliquit opes.

^e*ALTERA BVRGVNDI claro de stemmate coniunx,*

Est semel ex thalami pignore facta parens.

^f*Sic tredecim autumnis BATAVVM moderatus habenas,*

Proxima cum patruo busta subibat humi.

^d Maria, Caroli Septimi, Regis Franciæ.

^e Margarita, Philippi Burgundiæ.

^f Tredecim annis præfuit elatus Valencænis.

COMITVM XXVII. 61

27 *Guilielmus Bauariæ Sextus.*

H 3

Ioannes Bauariæ, Guilielmi sexti frater.

*Vis tua, vel tua fraus, seu gens infida DORETHI,
Illicitas neptis sollicitavit opes.*

Cabelauforū
opera Ioan-
nes vsus ad
occupandam
tyrānidem.

*Cum CABELAVSIACÆ subuecto robore partis,
Pupilla & vidua dos tibi præda fuit.*

Scilicet, iniustis titulis noua iura petuntur.

An'ne LEODINVS sufficiebat honos?

Elisabeth
Lucenbur-
genfis An-
tonij Ducis
Brabantiae
vidua, Ioan-
ni nupfit.

ELISABETHÆIS exarsit ab ignibus HEROS,

Et sacra missa facit, nempe profanus erat.

Regnandi eogebat amor, vel auara libido,

Quæ BATAVŪM dites inficiebat aquas.

Sepultus Ha-
gis, sex annis
vsurpato a-
lieno titulo.

Sed non lata diu fuit FORTVNA TYRANNO,

Vere senem sexto qua sepelivit HAGŪS.

Mortuo Guilielmo, Iacoba Bauariæ vnica sui patris hæres, omnibus eius ditionibus inauguratur. Cuius tutelam Ioanne Bauariæ, Guilielmi frater sibi vendicat, sperans hac via fenestram ad tyrannidem aperiri posse. Quare abdicatis atque summo Pontifici relatis Leodiensis Episcopatus insignibus (quibus gerendis septem & viginti annis Electus fuerat) libertatem contrahendi matrimonij, non obstantibus affinitatis & subdiaconatus gradibus à sede Apostolica impetrat, tum Principatus Hannoniæ, Hollandiæ & Zelandiæ cum Dominio Frisiæ peruerso titulo à Cæsare extorquet. reclamantibusque & repitentibus prouinciis, altero anno post sui fratris mortem, Dordraci & Brielis ad Mosæ estium contra datam Iacobæ idem excipitur, inauguraturque. Tantum negotij & damni ex his duabus urbibus, assiduis cædibus, incendiis, prædationibus, & piraticis direptionibus, legitimæ Comiti faceffens, vt his necessitatibus rebus inter se compositis, non solum prædictas vrbes cum aliis Dominiis in feudum ab ea receperit, sed & reliquarum partium Hollandiæ & Zelandiæ Vicecomes factus, triennio toto, imperium partim suo, partim Iacobæ nomine ex æquo permittus sit administrare. quo gradu iam confirmata tyrannide (eò quòd ipsa diuersis connubiis distrahebatur) in posterum donec moritur, principatui finitè satis intentus, interruptaque & quasi abolita suæ neptis auctoritate eius titulos vsurpauit.

28 Dñs Johannes Bauariq.

Iacoba Bauariæ.

^a Gorcomiū, Hollandiæ opidum à Guilielmo Arelenfi occupatū, duce Valrauiō Brederodo, factionis Iacobæ præfecto, expugnatum.

^b Prope Brouverf-hauen, tria Anglorum millia caesa, quæ Dux Clocestræ, ad ferendas suppetias Iacobæ, cū instructa classe miserat.

^c Iacoba Comitatum Hollandiæ Philippo, Burgundiæ Duci, ma-

terteræ suæ filio, pro libertate quarti mariti, ab eo capti, tradit, postquam vno, à patris sui morte, & nouem annis, po Ioannis Bauariæ patrui sui tyrannidem, per varios calus interrupto imperio, Hollandiæ & Zelandiæ præfuisset.

^d Sepulta in Haga Comitatis.

Infelix mulier, quartò variata cubile,

Bis dicor thalami destituisse fidem.

^a *GORCOMI cinxi numeroſo milite portas,*

Nec frustra: victrix corbe potita fui.

Partibus opposui vires: ^b ter mille BRITANNI

Me propter gelida succubere neci.

Me cōtra, hinc Patruus tulit, hinc Bonus arma PHILIPPVS:

In' que vicem timui vincula, bella, minas.

^c *Ergo resignabam dotalia sceptrā PHILIPPO,*

Si non sponte, libens: causa maritus erat.

Mortua iungor auro, tantum duo lustra regebam,

Nunquam victa malis, ^d mortua iungor auro.

29

Jacoba Bauaria.

I

Philippus Burgundiæ, cogno-
mento Bonus.

^a Caletum
obsessum.
^b Burgundiæ
Dux primus
sanxit Co-
mitia velle-
ris aurei.
^c David &
Philippus
eius frater,
Philippi
Burgundiæ
filius, Episco-
pi Ultraie-
ctenses.
^d Lucēbur-
gum expu-
gnavit, Leo-
dienses sup-
pressit, ex-
pugnata e-
uerſaq. vrbe
Dinanti, fa-
ctionesque
composuit
Hollando-
rum.
^e Sepultus
Digione in
Burgundia,
post 34. gu-
bernationis
annum.

Prima PHILIPPE subit sponsalia virgo MICHAEL,

Hinc BONA iuncta toro, post ISABELLA fuit.

Fœdera cum GALLO, veteris dux immemor iræ,

Icis: cum GANDA, BRUGA rebellis erat.

^a *Ante CALETORVM stabant tentoria portuum,*

frvta cum retrò signa referre iubes.

^b *Velleris aurati scribis statuſque sodales:*

^c *TRAIECTENSE pedum gnatus uterque geret.*

^d *Hinc LVCENBURGIS, EBVRONIBVS inde subactis,*

HAMATA occumbit factio tota domi.

Triginta quatuor BATAVVM in regione per annos

^e *Regnas: defuncto stat DIGIONE rogas.*

COMITVM XXX.

67

30 Philippus Burgund. Cogn. Bonus.

I 2

Carolus Bellicosus.

CAROLVS inuidia profugus, discedere terris
Cogor, & offensi linquere tecta patris.

Tres mihi connubij succedunt iure puella,

Vnam ANGLVS, geminas GALLIA pulchra tulit.

Ius Parlamenti, duce me, MECHLINIA cœsit:

Vrbem EBVRONVM, & opes depopulatus eram.

Adieci imperio GELROS, socerumque BRITANNVM

Restitui: decimus, laurus & annus erat.

Felix TVLLINGÆ victor ditionis haberer,

Si poteram HELVETIIS abstinuisse manum.

Sic neque sub dira NANCEÆ mœnia casus,

Hostili moriens intumularer humo.

Carolus in-
stituere Par-
lamenti Cur-
riam Mech-
liniæ cona-
tus est.
Leodium
expugnauit
& euerit.

Decimus
annus fuit
vltimus im-
perij.

Tullingos
vocat Lotha-
ringos, quos
Carolus de-
bellauit.

Carolus a-
pud Nanciū
tribus vulne-
ribus cōfol-
tus, periit.

31. Carolus Burgundiae.

Maria Charlesia Maximiliani
Austrij Coniunx.

*Maximus amplexu MARIE ÆMILIANVS amata,
Dotali BATAVVM possidet arua bono.*

Semisopita diu capit utraque factio vires,

Qua patria & culta diripiuntur opes.

Ista supinanti (sequitur dum cursibus apros,

Venaturve feram) lapsa necatur equo.

Fecerat hanc terno partu LUCINA parentem:

BRUGA dedit tumulum: sedit olympiade.

Repullular
huius tem-
poribus exi-
tialis factio
Hamatorū
& Cabelau-
fiacorum à
Philippo
Bono pænè
extincta.

Sepulta Bru-
gis quinto
administra-
tionis anno.

32

Maria Charlesia

Maximilianus Austrius.

*Non ego sum terra BATAVŪM legitimus hæres,
Tutoris pueri functus honore tamen.*

Præfuit tu-
toris loco
duodecim
annis.

*Scilicet autumnos bis sex moderator agebam,
Dum tua crescendo nate iuuenta venit.*

Maria Char-
lesia, & Ma-
ria Blanchia,
Maximilia-
ni coniuges.
Maximilia-
nus obiit an-
no humanæ
salutis 1519.
sepultus in
opido Neu-
stat in Au-
stria.

*Tunc ego ROMANI contentus munere sceptri,
Abdico quæ BATAVŪM iura PHILIPPVS inii.
Urbe NEOSTADI, gemino felix HYMENÆO,
Materno CÆSAR concipior tumulto.*

33 Maximilianus Austriae

K

Philippus Austrius secundus.

Exieram nondum (prohibebat tempus) ephēbis,

Heredem dotis cum facit esse parens.

Junxit ARAGONIO thalamus de stemmate natam

IANAM, qua sexta prole vocata parens.

Quippe duos Reges, reginas quattuor, almo

Ventre tulit, quorum CÆSAR & unus erat.

Ter quatuor rexi BATAVOS, VALACROSQ. per anno

Præterea HESPERIÆ Rex generosus eram.

Sed breue fatales regnum invidere puella,

Bustaque BURGORVM non procul urbe fero.

Ioanna, filia
Ferdinandi
regis Hispaniæ,
nupsit
Philippo.

Præfuit an-
nis duode-
cim.
Philippi in
Hispania
obitus.
Tumulatus
Granaræ,
prope Bur-
gos.

COMITVM XXXIII.

75

34

Philippus ^{3^{us}} Austriae

K 2

Inuictiss. Carolus v. Austrius Augustus.

*Horrida deniclis tremuit GERMANIA signis,
GALLIA, TURCA, ANGLVS, cecit & unctus A FER.
HERCVLEAS ultra fixi mea signa columnas:
Incluta quem nostri nominis acta latent?*

Isabella, E-
manuelis
regis Portu-
galliae filia,
Caroli vxor.

*LVSITANA (tori pignus) mihi filia REGEM
Edidit, HESPERIÆ qui modo sceptrum gerit.*

Anno 1549.
rota Belgia
inauguratur
Philippus,
Caroli filius.

*Lustris octo COMES BATAVVM trieteride iuncta,
Augurio fieres quando PHILIPPE fuis.*

Itaque qua-
draginta tri-
bus annis
Hollandiae
Comes fuit

*BÆTICA me sepelit, vastum mea fama per orbem
AETernum vivit: GRANATA corpus habet.*

Carolus: licet anno 1555. Philippo filio Belgiae administrationem denuo ac penitus tradiderit, redintegrato confir-
matoque eodem inaugurationis sacramento.

Obiit Carolus anno humanæ salutis 1558. Sepultus Granatæ.

35. D. Carolus Quintus Augustus.

K 3

D. Philippus Rex Catholicus.

*Hæc ego (continua veniens de stirpe) PHILIPPVS
Sceptra gero, innumeris tradita nuper auis.*

*Me quater in thalami sociatum iura CVPIDO
Nexuit, & tedas quarta subiuit amans.*

*LVSITANA prior, fuit altera nata BRITANNI,
Tertia LILIGERI, CÆSARIS ulterior.*

*Auspice me, SOMONÆ ceciderunt mœnia patris,
TVRCORVMQ. phalanx funditus asta ruit.*

Philippus
tetrage-
mus.
Intelligit vr-
bē D. Quin-
tini, ad So-
monam sitā,
eademque
memorabilē
Turcorum
ex pugna
nauali.

36. D. Philippus Rex Catholicus

80 PRINCIPVM HOLLANDIAE ET ZELANDIAE

<i>Obitus.</i> <i>A° Dñi</i>	<i>Anni</i> <i>imperij.</i>	<i>Nomina.</i>	<i>Coniuges.</i>	<i>Sepulchra.</i>
903. Pridie Nonas Octob.	40.	Didericus <i>Aquitania.</i>	Gena, <i>Puppini minoris, regis Italiae.</i>	<i>Egmunda.</i>
988. Pridie Nonas Maij.	85.	Didericus <i>secundus Hollandiae.</i>	Hyla, <i>Ludouici Regis Franciae.</i>	<i>Egmunda.</i>
993. 16. Calend. Octob.	5.	Arnoldus <i>Holland. primus.</i>	Lutcharis, <i>Theophanis Imperat. Byzantiae.</i>	<i>Egmunda.</i>
1039.	46.	Theodoricus <i>Tertius.</i>	Withildis, <i>Otonis Saxon. 2. eius nominis Imperat.</i>	<i>Egmunda.</i>
1048. Ipsis Idibus Maij.	9.	Theodoricus <i>Quartus.</i>	Cælibem <i>duxit vitam.</i>	<i>Egmunda.</i>
1062.	14.	Florentius <i>Primus.</i>	Gertrudis, <i>Heimi ducis X. Saxonie.</i>	<i>Egmunda.</i>
1063. Nupit Roberto.	1. <i>Vidua.</i>	Gertrudis <i>Saxonie.</i>	Florentius <i>primus, & Robertus, cognomento Friso.</i>	<i>Egmunda.</i>
Pulsus ditio- ne anno 1071.	8.	Robertus <i>Friso.</i>	Gertrudis, <i>Heimi X.</i>	<i>Cassale.</i>
1075. Quinto Cal. Martij.	4.	Gothiphædus, <i>cognomento Gibbus.</i>		<i>In Traiecto superiori.</i>
1092. 15. Calend. Septemb.	17.	Theodoricus <i>Quintus.</i>	Withildis, <i>Frederici Saxonie Ducis.</i>	<i>Egmunda.</i>
1123. Pridie Nonas Mart.	31.	Florentius <i>Secundus, cognomento Pinguis.</i>	Petronella, <i>Theodoricus Saxonie.</i>	<i>Egmunda.</i>
1163. Ipsis Nonis Augusti.	40.	Theodoricus <i>Sextus.</i>	Sophia, <i>Otonis Palatini.</i>	<i>Egmunda.</i>
1190.	27.	Florentius <i>Tertius.</i>	Ada, <i>Henrici Regis Scotorum.</i>	<i>Antiochia.</i>

PRINCIPVM HOLLANDIAE ET ZELANDIAE 81

<i>Obitus.</i> <i>A^o Dñi</i>	<i>Anni</i> <i>imperij.</i>	<i>Nomina.</i>	<i>Coniuges.</i>	<i>Sepulchra.</i>
1203.	13.	Theodoricus <i>Septimus.</i>	Aleydis, <i>Theodorici</i> <i>Cliniae.</i>	<i>Egmunda.</i>
1204.	1.	Ada.	Ludouicus, <i>Comes</i> <i>Loffensis.</i>	<i>Metelloburgi.</i>
1223.	19.	Guilielmus <i>primus</i> , <i>Theodor.</i> <i>septimi frater.</i>	Aleydis, <i>Ottonis Gel-</i> <i>riae</i> : & Maria, <i>Ethmundi</i> <i>Ducis Lancastrae.</i>	<i>Rheniburgi.</i>
1235.	12.	Florentius <i>Quartus.</i>	Machteldis, <i>Henrici</i> <i>Ducis Brabantiae.</i>	<i>Rheniburgi.</i>
1255. Quinto Cal. Februarij.	20.	Guilielmus <i>secundus</i> , <i>Romanorum</i> <i>Rex.</i>	Elifabeth, <i>Ducis</i> <i>Brunsvicensis.</i>	<i>Middelburgi.</i>
1296. 5. Calend. Iulij.	41.	Florentius <i>Quintus.</i>	Beatrix ; <i>Guidonis</i> <i>Dampetri Com.</i> <i>Fland.</i>	<i>Rheniburgi.</i>
1300. 4. Calend. Nouemb.	4.	Ioannes <i>Primus</i> <i>Hollandiae.</i>	Elifabeth, <i>Eduuardi</i> <i>primi, regis Angliae.</i>	<i>Rheniburgi.</i>
1305. Secundo Idus Septemb.	5.	Ioannes <i>Hannoniae</i> , <i>Guilielmi</i> <i>Romanorum</i> <i>Regis ex</i> <i>sorore nepos.</i>	Philippa, <i>Comitis</i> <i>Lutzenburgi.</i>	<i>Valencenis.</i>
1337. Septimo Idus Iunij.	32.	Guilielmus <i>tertius</i> <i>Hannoniae</i> , <i>cognomento</i> <i>Bonus.</i>	Ioanna, <i>Caroli</i> <i>Valensii</i> <i>Comitis.</i>	<i>Valencenis.</i>
1346. Octavo Cal. Octobr.	9.	Guilielmus <i>quartus</i> <i>Hannoniae.</i>	Ioanna, <i>Ioannis</i> <i>Brabantiae.</i>	<i>In caenobio Flori-</i> <i>ri-campi, dicto</i> <i>Oudenclooster:</i> <i>inde Valencenis.</i>

L

Desit

<i>Obitus.</i>	<i>Anni</i>	<i>Nomina.</i>	<i>Coniuges.</i>	<i>Sepulchra.</i>
<i>A^o Dñi</i> Defuit præfesse Holladij anno 1351.	<i>imperij.</i> 5.	Margarita, soror Guilielmi IIII.	Ludouicus <i>Cæsar.</i>	<i>Valencenis.</i>
Ob phrenesim in custodiam datus anno 1358.	7.	Guilielmus v. <i>Bauariæ.</i>	Machteldis, Henrici <i>Ducis Lancastræ.</i>	<i>Valencenis.</i>
1404. Octavo Cal. Februar.	46.	Albertus <i>Baua-</i> <i>riæ, Guilielmi</i> <i>quinti frater.</i>	Margarita, <i>Ducis</i> <i>Brygæ in Polonia,</i> & Margarita, <i>Adolphi</i> <i>Ducis Cluuiæ.</i>	<i>Hagis.</i>
1417. Pridie Cal. Iun.	13.	Guilielmus <i>Bauariæ sextus.</i>	Maria, <i>Caroli septimi</i> <i>Regis Franciæ,</i> & Margaris, <i>Philippi</i> <i>Burgundiæ.</i>	<i>Valencenis.</i>
1424. Postrid. Non. Ianuar.	6.	Ioannes <i>Baua-</i> <i>riæ Electus Leo-</i> <i>diensis.</i>	Elisabeth <i>Lucenbur-</i> <i>gensis, Antonij Bra-</i> <i>bantiæ Ducis vidua.</i>	<i>Hagis.</i>
<i>Resigna-</i> <i>uit anno</i> 1433.	10.	Iacoba <i>Baua-</i> <i>riæ.</i>	1. Ioannes, <i>Delphinus</i> <i>Franciæ.</i> 2. Ioannes IIII. <i>Dux</i> <i>Brabantia, conditor</i> <i>Academiæ Louanien-</i> <i>sis.</i> 3. Hunfredus, <i>Dux</i> <i>Clocestriæ.</i> 4. Franco à Borze- <i>len, Comes ab Oo-</i> <i>sterwan.</i>	<i>Hagis.</i>
1467. 17. Calend. Iulij.	34.	Philippus <i>Bur-</i> <i>gundiæ, cogno-</i> <i>mento Bonus.</i>	1. Michaëlia, <i>Caroli</i> <i>v I. Gallia Regis.</i> 2. Bona, <i>Roberti Atre-</i> <i>batis, quam annales nostri</i> <i>vocant Laudam, Comitæ</i> <i>Heu filiam.</i> 3. Isabella, <i>Ioannis</i> <i>Regis Portugallia.</i>	<i>Diuione, in</i> <i>Burgundia.</i>

Notandum quod
anno altero post
fratris mortē, s.
1418. Iacoba ne-
ptis suæ iam in-
augurata, legitimā
hæreditatem aper-
tè primū tentauit.

Postquam vno à
patris morte, i.
ante Ioānis Baua-
riæ, patris sui ty-
rannidem, & no-
uem annis postea
Hollandiæ & Ze-
landiæ, interrupta
authoritate, prz-
fuit.

PRINCIPVM HOLLANDIAE ET ZELANDIAE 83

<i>Obitus.</i>	<i>Anni</i>	<i>Nomina.</i>	<i>Coniuges.</i>	<i>Sepulchra.</i>
<i>A Dñi</i> 1477. Ipsis Nonis Ianuar.	<i>imperij.</i> 10.	Carolus <i>Belli-</i> <i>cosus.</i>	1. Catharina, <i>Caroli</i> <i>septimi Regis Gal-</i> <i>liae.</i> 2. Isabella, <i>Caroli</i> <i>Ducis Borbonij.</i> 3. Margarita, <i>Richar-</i> <i>di Ducis Eboraci.</i>	<i>Nancij.</i>
1482. Sexto Cal. Aprilis.	5.	Maria <i>Charle-</i> <i>sia.</i>	Maximilianus <i>Au-</i> <i>strius, Frederici ter-</i> <i>tij Imperatoris fil.</i>	<i>Brugis.</i>
<i>Resignavit</i> <i>Philippo fi-</i> <i>lio anno</i> 1494.	12.	Maximilianus <i>Austrius.</i>	Maria <i>Charlesia, &</i> <i>Maria Blanchia, Du-</i> <i>cis Mediolani filia.</i>	<i>Neostadi, in</i> <i>Austria.</i>
1506.	12.	Philippus <i>Au-</i> <i>strius.</i>	Ioanna <i>Ferdinandi</i> <i>Regis Hispaniae.</i>	<i>Granata, pro-</i> <i>pe Burgos.</i>
<i>Tradidit</i> <i>Philippo,</i> <i>qui inaugu-</i> <i>ratur anno</i> 1549.	43.	Carolus <i>Au-</i> <i>strius impera-</i> <i>tor.</i>	Isabella, <i>Emanuelis</i> <i>Regis Portugal.</i>	<i>Granata.</i>
		Philippus <i>Ca-</i> <i>tholicus.</i>	1. Maria, <i>Ioannis</i> <i>Regis Portugal.</i> 2. Maria <i>Angliae Re-</i> <i>gina, Henrici 8.</i> 3. Isabella, <i>Henrici</i> <i>2. Regis Galliae.</i> 4. Anna, <i>Maximilia-</i> <i>ni Imperatoris.</i>	

A P O S T R O P H E

A D P R I N C I P E S

H O L L A N D I A E.

Magnanimi Heroës, ego tyrocinia miles
 Auspiciis vestris edita pono libens.
 Hac patria, Ducibusque damus, Ciuilia donec
 Bella strepunt: canimus ciuica bella tamen.
 Otia sed desunt, quæ si sublata Maroni,
 Nesciret siluas Roma virumque suum.
 Iugera perdiderat vates, orditur ab agris;
 Nos patriam; patria damna recenset amor.
 Sed Batavis meliora Deus: Regionibus istis
 Vrbes quas regitis frondea silua fuit.
 Vnde loco vox est Holt-landia, lignea tellus
 Dicta prius, quando nil nisi silua fuit.
 Ergone delirant hanc qui duxisse tuentur
 Nomen ab effreni cum furia tur equo?
 Quid? qui conijciunt, ubi concava terra paludi
 Innatat, Hol-landæ vocis habere sonum?
 Affirmare ausim, Danorum incurfibus, arma
 Scandica de patriis verba tulisse focus.
 Quando Hollandiacas contra qui visitur oras
 Zelanda est alio nomine dictus ager.
 Tanta fuit Getica producta potentia gentis,
 Intra Helium & Fleuum qua populauit opes.
 Ausa quoque vastatis imponere nomina terris,
 De patrio scripsit nomen utrumque solo.
 Battus in hos campos odio seu lite nouerca
 Egerat, hic Batavis arua laresque dedit.

Barba-

Barbara nuper erat regio, si pulchrior illa
 Visitur orbe, licet barbara nuper erat?
 Nunc validis habitata viris, candore propinquos
 Vincit, & ingenij dexteritate viget.
 Prætereo omnigenas artes, artisque peritos
 Quos alit, & celebri semper honore beat.
 Quæque libris testata virum doctrina resulget,
 Esse supernacuum dinumerare puto.
 Inuideat Batavum decori cariosa vetustas,
 Obscurent vates, fama loquetur anus.
 Munditia mundum superat, prælata Batavis
 Virginibus, toto nulla oriente fuit.
 Fucus abest: Batavam quapropter dixerit aurem,
 Quæ leuibus vatum non patet apta iocis.
 Horrida Penelope veluti, Lucretia tristis,
 Duræque mens casti scribitur Hippolyti:
 Sic Batavos Annæ truces, Maro sicq; canebas
 Acrem Romanum, fortis uterque fuit.
 Sunt nemora & saltus auibus, pecorique, ferisque,
 Piscosiq; amnes, flumineique lacus.
 Moribus humanis vulgus civile, sonantem
 Accolit Oceanum, Rheni habitâtque vada.
 Quis freta commemoret? quis conscia stagna, paludes,
 Urbis ab exitio nobilitata sua?
 Isela, cognata lugens miserabile fatum,
 Excipit Antiquis funera mixtus Aquis.
 Leckia, tum Vahalis, cum Linga, Merua frequentant
 Fertilis Hollanda iugera pulchra sua.
 Hanc quoque limosi ditant lata ostia Mosa,
 Amstelæque, in cuius ludimus ista sinu.

L 3

Classi-

* Genuinas plurimorum Batavæ Principum iustæ quantitatis icones, à diversis & maximè egregiis pictoribus Harlemi in porticu Carmelitana ad exteriorem repli parietè, qui Meridiem spectat, olim elaboratas & adamussim depictas, incuriosum ac rude seculum ad maiorem restauratæ porticus elegantiam (ut tum videbatur) asserib^o obduxerat, murosq. contiguis tabulis ligneis vestierat, in quib. postea vno quasi filo Comites omnes pro artificis libidine fastiditis prioribus, effingebantur. Demum his obsidii tempore per præfidiarios diuulsis, tabulisq. reñixis, denudati parietes venerandæ antiquitatis depositum veros suorum Principum vultus, habitusq. ex parte mutilos posteris produnt indice Guilielmo Thybauto ciue Harlemensi, qui eosdem optime fidelissimeq. delineatos, æternitati restituit. ne, quod urbis incendio penè euenerat, temporum iniuriæ post hac sint obnoxij.

*Classibus appulsus faciles, portusque capaces
Pandit, in hos rerum quantum habet orbis agit.
Piscibus, & salso puppes halece refertas,
Immenso profert huc mare cuncta sinu.
Non regio in terris tam paruo continet orbe
Tot vicos, villas, oppida, castra, domos.
Undetriginta muris quos circinat urbes
Ut sileam (plures namque fuere prius)
Plus quadringenti pagi, villæ que superba
Vrbium ad instar ouant, insula, & arua iacent.
Caseus hic viridis premitur, fuluumq. butyrum,
Ambo prius nivei mulctra liquoris erant.
Hic lata segetes, armentis lata redundant
Pascua, tum pecoris stat grege plenus ager.
Enumerare tuas qui vult Hollandia dotes,
A Equoreos pisces censeat, astra poli:
Quot pluuia guttas, quot nutrit gramina campus,
Poma quot autumnus, ver geniale rosas.
Distrabit has avidus varias mercator in oras,
Cognita merx Batavo nomine ubique valet.
Olim dines opum, Comitum dum regna manebant;
Nunc deserta iacent arua, per arma iacent.
Felices Domini, queis paruit aurea tellus,
O Francisciadum, Liligerumq. genus
Vos venerans nova sacra fero, iuvat ora tueri,
Et genuina iuvat cernere membra virum.
* Quas reperit Thybant obsessa ex urbe figuras
Ardentis patriæ dat superesse rogis.
Tros Anchisiades humeris vexisse parentem
Dicitur, è flammis sustulit iste Duces.*

Sustulit

Sustulit iste Duces: palmam Guilielmus in arte
 Pingendi egregiè vitra magister habet.
 Eruta parietibus sacris nova signa refixit,
 Abdita quæ seclis pene duobus erant.
 Nominis, & fama monumentum insigne dicavit,
 Hinc decus à sera posteritate feret.
 Et docuit Comitum quotquot minitantiæ vibrant
 Arma, cruentatæ succubuisse neci.
 Artificem laus rara manet, sua facta per omnes
 Cognita sint populis gentis & ora procul.
 Urbibus Hesperia Thybant, & notus Eois,
 Suspicit huius item Baticus orbis opus:
 Bis senos Christi quæ pinxit in æde sodales,
 Quæque fuit iusti vera figura viri.
 Molis, & artis opus miratur Granata, quamvis
 Viderat hos, forma sed brevior, viros.
 Artis fama viget, miratur vitra Philippus,
 Et iubet effigiem pingeret ille suam.
 Solus Alexandrum Cous pingebat Apelles,
 Regis ab hoc Thybant picta figura fuit.
 Quæque dedit Batavum Delphis nova vitra Philippus
 Sunt Harlemicola dona peracta manu.
 Hesperia & Regi placuit pictura, placebunt
 Icones hæ Batavis Principibusq; suis.

Vidi, & probavi, 1577. 7. Sept:

Joh. Molanus, Censor.

